

Podiumbijeenkomst

Gemeenteraad Landerd

7 mei 2020

Concept-RES

Regio Noordooost-Brabant

Agenda

- Opening
door Moritz Böhmer, wethouder
- Toelichting op Concept-RES regio Noordoost-Brabant
door Jan van Vlijmen, beleidsadviseur duurzaamheid gemeente Uden
 - Aanleiding RES en uitleg over de opbouw van het bod
 - Toelichting op eigendoms participatie bij duurzame energie productie
 - Toelichting op uitgangspunten en afwegingsinstrumentarium RES
 - Uitleg over het peilen van het afwegingsinstrumentarium
- Vervolg in Landerd en Uden
door Christianne Derikx, beleidsadviseur duurzaamheid gemeente Landerd
- Afsluiting
door Moritz Böhmer, wethouder

Klimaatverdrag Verenigde Naties 1992

Kyoto-Protocol 1997

VN-klimaatop Parijs 2016

Klimaatwet juli 2019

Uitwerking klimaatwet: Klimaatakkoord Nederland via vijf klimaattafels

Regionale Energie Strategie (RES)

Proces tot nu toe

– Regionale informatiebijeenkomst raadsleden	6 februari '19
– Vaststelling startnotitie	16 mei '19
– RES simulatie	26 juni '19
– Klimaatakkoord	28 juni '19
– Regionale informatiebijeenkomst raadsleden	23 oktober '19

Energie- en klimaatagenda 2020-2021

Gemeente Landerd

- 1,5 % energiebesparing per jaar => 35 TJ in 2 jaar
(= 0,01 TWh ofwel gelijk aan concept bod RES 2030)

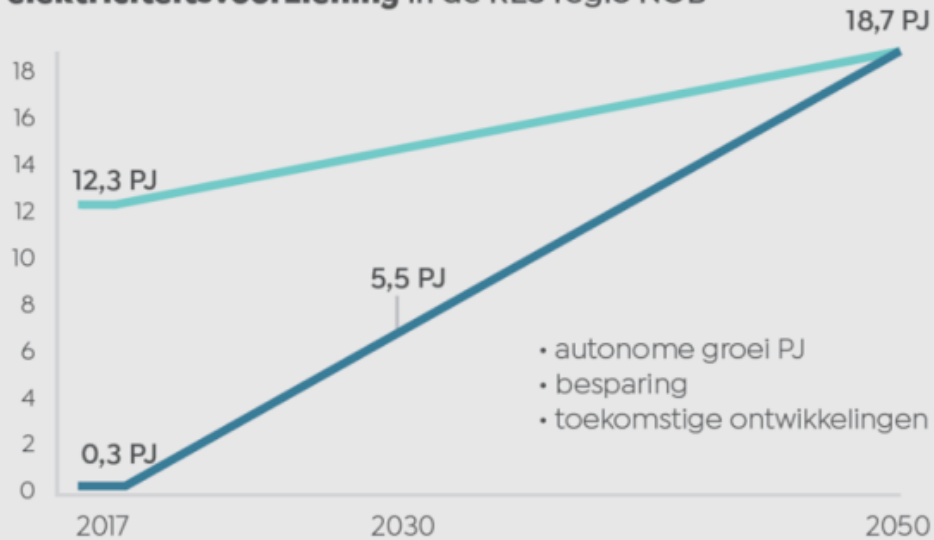
Klimaatakkoord/Regionale energie strategie (RES):

- 49% CO2 reductie in 2030 voor:
 - Elektriciteit
 - Warmte in gebouwde omgeving
- Betaalbaar en haalbaar: opgave of kans ?

RES NOB-opgave bestaat uit:

- Besparing energie (Warmte en Elektriciteit): ca 1% per jaar
- Opwek hernieuwbare energie (Warmte en Elektriciteit):
 - Elektriciteit: 5,5 PJ (=1,5 TWh) tot 2030
 - Warmte: 3 PJ tot 2030
- Regionale samenwerking (afwegen en keuzes maken):
 - leidende principes en afwegingskader

Lineair scenario naar 100% **hernieuwbare** elektriciteitsvoorziening in de RES regio NOB

— totale elektriciteitsverbruik RES regio NOB

— aandeel hernieuwbaar lineair naar 100% in 2050

Koudevraag
(airco's in gebouwen)

0,2 PJ

Laadvraag elektrische mobiliteit
in gebouwde omgeving

0,4 PJ

Toenemende elektriciteits-
vraag elektrificatie warmte

1,6 PJ

Opgave voor de Regio NOB: Elektriciteit: 5,5 PJ (=1,5 TWh) tot 2030

Wat doen we al in de Regio?

- Vastgesteld beleid, planologisch vergund of SDE subsidie verstrekt: 0,40 TWh
 - Potentie 'zon op groot dak' : 0,40 TWh
 - Resterende opgave zon/wind op land: 0,70 TWh
-
- Totaal: 1,50 TWh

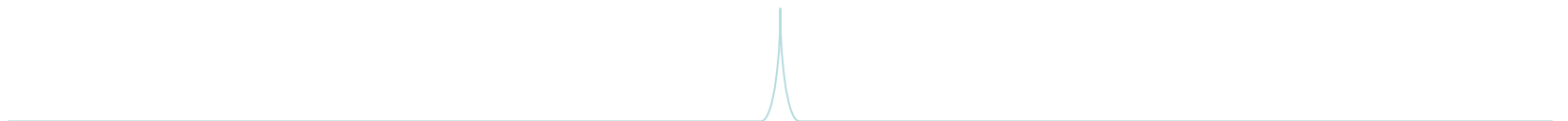
Opgave voor de Regio NOB: Elektriciteit: 5,5 PJ (=1,5 TWh) tot 2030

Resterende opgave zon/wind op land: 0,70 TWh

Dit staat gelijk aan: 58 windturbines OF 830 ha zonneweiden

RES NOB-opgave elektriciteit 2030:

5,5 PJ ofwel 1,5 TWh

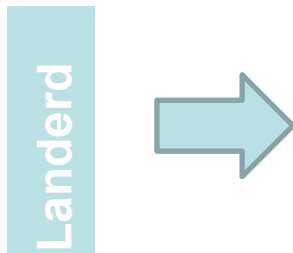
Uden	Landerd	Boekel	Bernheze	Meierijstad	Mill	Grave	Cuijk	Boxmeer	St Anthonis	Boxtel	Haaren	Vught	St Michielsgestel	Oss	Ben Bosch
------	---------	--------	----------	-------------	------	-------	-------	---------	-------------	--------	--------	-------	-------------------	-----	-----------

Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

5,5 PJ ofwel 1,5 TWh Regio NOB

Uden	0,120
Landerd	0,03
Boekel	0,02
Bernheze	0,06
Meerijstad	0,26
Mill	0,02
Grave	0,02
Cuijk	0,10
Boxmeer	0,10
St Anthonis	0,03
Boxtel	0,08
Haaren	0,00
Vught	0,05
St Michielsgestel	
Oss	0,26
Den Bosch	0,33

0,030 TWh

Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

5,5 PJ ofwel 1,5 TWh Regio NOB

Uden	0,120
Landerd	0,03
Boekel	0,02
Bernheze	0,06
Meierijstad	0,26
Mill	0,02
Grave	0,02
Cuijk	0,10
Boxmeer	0,10
St Anthonis	0,03
Boxtel	0,08
Haaren	0,00
Vught	0,05
St Michielsgestel	
Oss	0,26
Den Bosch	0,33

0,03 TWh

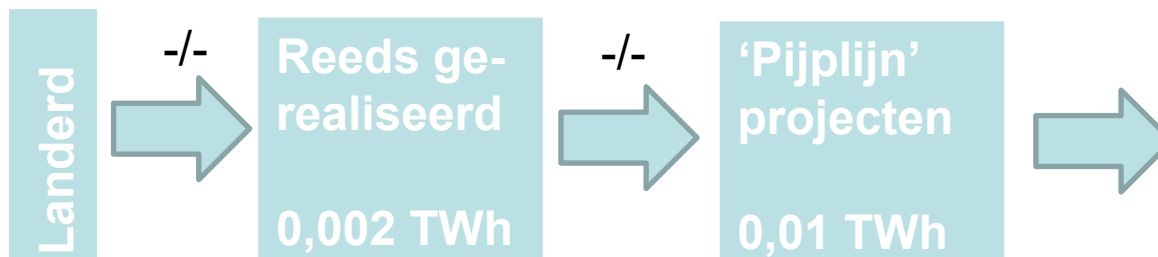

Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

5,5 PJ ofwel 1,5 TWh Regio NOB

Uden	0,120
Landerd	0,03
Boekel	0,02
Bernheze	0,06
Meierijstad	0,26
Mill	0,02
Grave	0,02
Cuijk	0,10
Boxmeer	0,10
St Anthonis	0,03
Boxtel	0,08
Haaren	0,00
Vught	0,05
St Michielsgestel	
Oss	0,26
Den Bosch	0,33

0,030 TWh

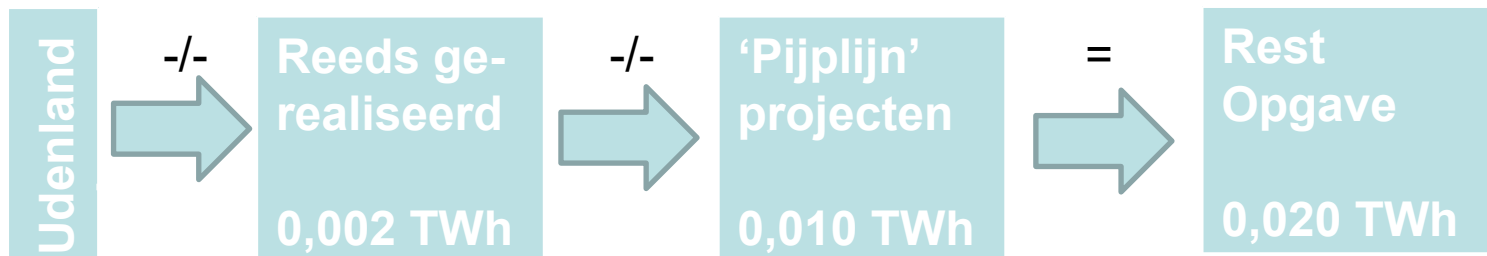

Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

5,5 PJ ofwel 1,5 TWh Regio NOB

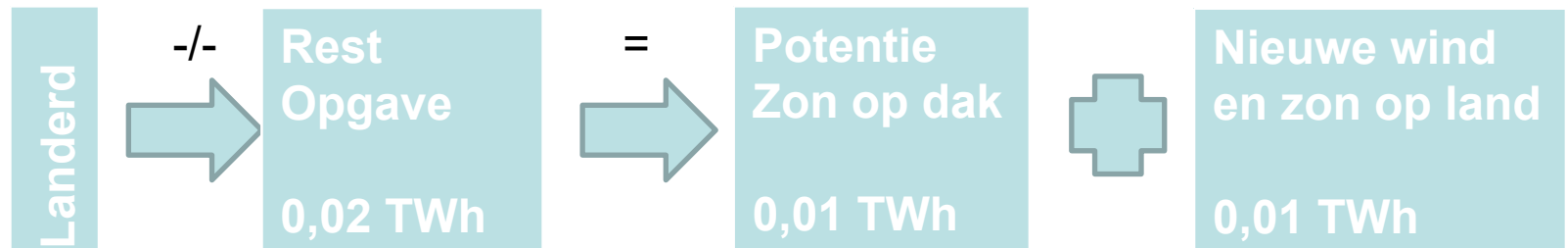
Uden	0,120
Landerd	0,03
Boekel	0,02
Bernheze	0,06
Meierijstad	0,26
Mill	0,02
Grave	0,02
Cuijk	0,10
Boxmeer	0,10
St Anthonis	0,03
Boxtel	0,08
Haaren	0,00
Vught	0,05
St Michielsgestel	
Oss	0,26
Den Bosch	0,33

0,030 TWh

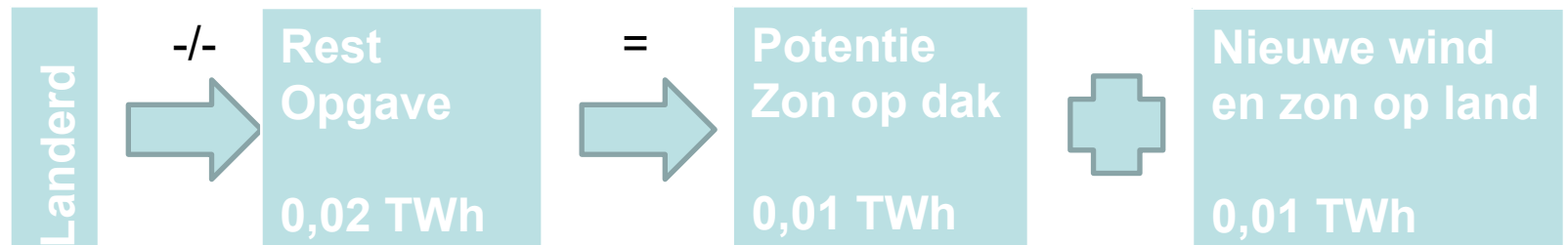
Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

0,030 TWh

Aandeel Landerd in RES opgave elektriciteit 2030:

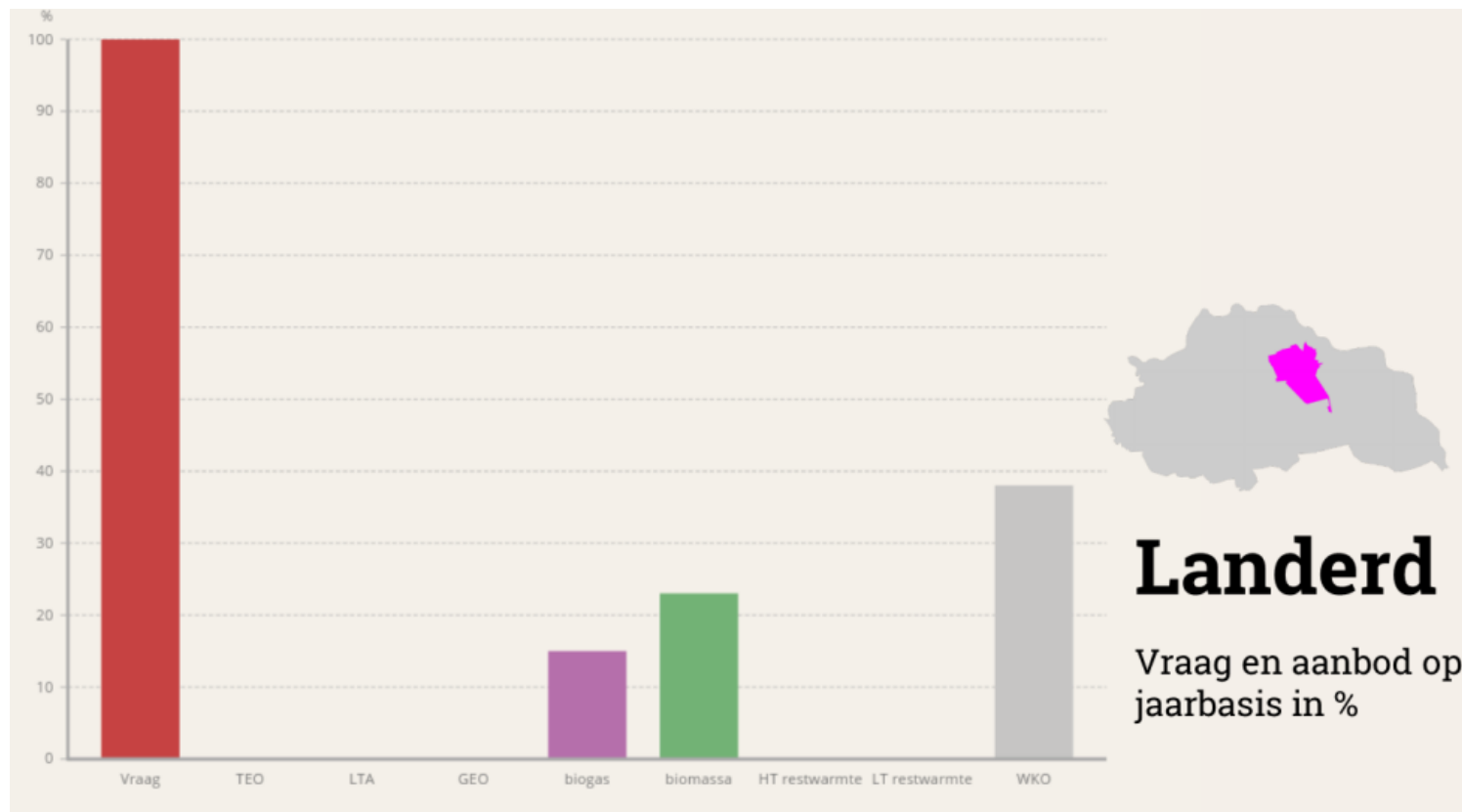
0,030 TWh

Windturbines: ca 1 stuks
Zonneparken: ca 12 ha

RES NOB opgave warmte: 3 PJ

Warmte

TEO: thermische energie uit oppervlaktewater

LTA: lage temperatuur aardwarmte

Geo: geothermie (diepe aardwarmte)

LT en HT restwarmte: restwarmte uit industrie

Aanleiding RES en uitleg over de opbouw van het bod

Vragen?

Eigendoms participatie

Waar gaat het dan om?: Meedelen in opbrengst van windmolens en zonnenvelden

Klimaatakkoord: streven naar 50% eigendoms participatie

Vormen:

- Lokaal eigendom of gedeeld eigendom
 - Zelf ontwikkelen
 - Energie coöperatie
- Investeren door bewoners; rendement in de vorm van een rentepercentage
- Meedelen in opbrengst door afdracht
 - Gedragscode Wind op Land: € 0,50 per MWh afdracht

Besteding van de opbrengst

- (gebieds)fonds
- Voor direct omwonenden
- Voor alle inwoners
- Voor een bepaald doel, bv woningisolatie
- Vrij te besteden

Eigendoms participatie

Voorbeeld:

- 28 windmolens
- langs A16
- Moerdijk, Drimmelen, Breda en Zundert
- gedeelte is lokaal eigendom

Burenregeling

- Bedoeld voor ' nabije' buren (geluidgehinderden)
- Vergoeding om eigen woning te verduurzamen
- Vergoeding is afhankelijk van jaarlijkse productie van de molens ca € 1100,- per jaar

Energietransitie lokaal

- Het geld uit de windmolens wordt besteed binnen gemeentegrenzen van betreffende windmolens
- Projecten gericht op energie besparen en energie schoon opwekken
- Uitvoering door energie-stichtingen

Financiële participatie

- Wordt nog uitgewerkt

Toelichting op eigendoms participatie bij duurzame energie productie

Vragen?

Leidende principes en afwegingsinstrumentarium RES

Waarom Leidende principes :

effectievere- en efficiëntere uitvoering door regionale samenwerking

Belangrijk om op hoofdlijnen hetzelfde na te streven.

Leidende principes

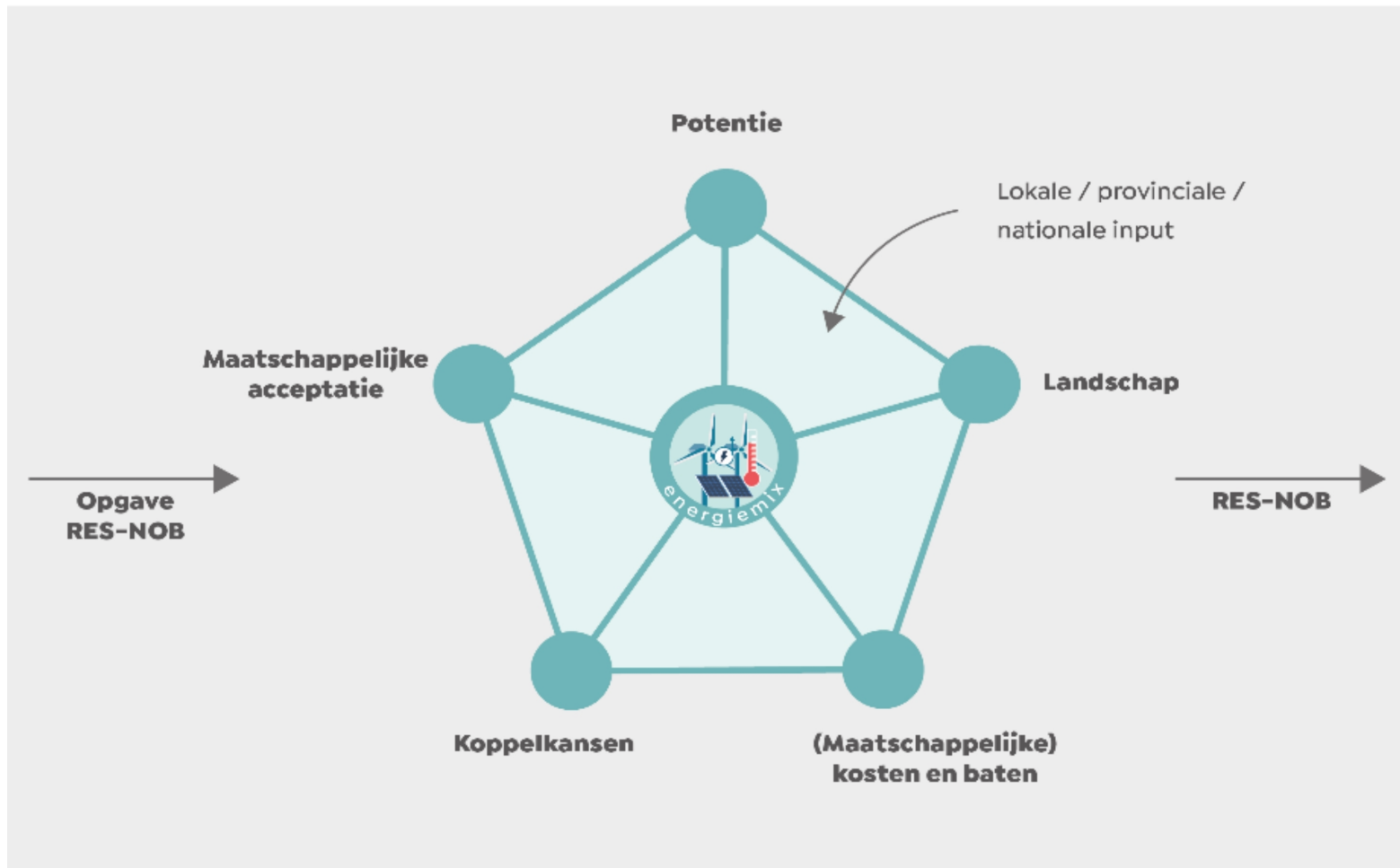
- I. De regionale **energietransitie opgave (RES)** is een gegeven, voortkomend uit het Nationale Klimaatakkoord met de opgave van 49% CO2 reductie in 2030.
- II. De energietransitie gaat iedereen in de regio aan. Wij hechten aan een **sterke lokale procesparticipatie** van inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties bij de realisatie van de opgave via een omgevingsdialoog zoals bedoeld in de Omgevingswet.
- III. De **lokale democratie besluit** over de borging en uitvoering van de RES-opgave, waarbij we rekening houden met het regionaal perspectief om te komen tot de beste locaties in de regio, waarin ook mogelijke kansen en/of knelpunten voor de toekomstige opgave na 2030 worden afgewogen (no-regret).
- IV. Iedereen neemt zijn verantwoordelijkheid in de regio Noordoost-Brabant. **Alle partijen zijn verantwoordelijk** voor de realisatie van de RES-opgave, welke **lokaal en regionaal afgewogen, technisch haalbaar** (lees: aansluitbaar op netwerk uiterlijk in 2030) en **vóór 2025 vergund** zijn.
- V. Uitgangspunt is dat de **omgeving evenredig profiteert** van de maatschappelijke lusten ten opzichte van de maatschappelijke lasten van de energietransitie.
- VI. We willen de energietransitie benutten om de regio **economisch, ecologisch en sociaal te versterken**.
- VII. We beogen een **adaptieve benadering** en staan steeds open voor innovatieve ontwikkelingen om betere (technische en financieel haalbare) keuzes te maken.
- VIII. We streven een **zorgvuldig** en waar mogelijk **meervoudig gebruik van ruimte** 23 in de regio na.

Leidende principes en afwegingsinstrumentarium RES

Waarom afwegingsinstrumentarium:

- RES wil verschillende perspectieven bij elkaar brengen
- 5 pijlers die belangrijk zijn bij de uitwerking
- Uitwerking per pijler welke aspecten van belang zijn bij ruimtelijke keuzes
- Afwegingskader is een handvat om lokaal belangen af te wegen bij het maken van keuzes

Afwegingskader als handvat

Potentie

- Waar liggende technische mogelijkheden voor zon en wind ?
 - zon op daken van woningen, bedrijven en agrarische gebouwen
 - geluids-, radar en veiligheidsbeperkingen wind
 - aansluitmogelijkheden op het net)
- Potentie voor opgave 2050 lijkt ook voldoende
- Onderzoek potentie binnen de radarcontouren
- Realiseren van energiemix voor continuïteit van energievoorziening
- Energie-efficiëntie van wind tov zon
 - Meer operationele productietijd wind en spreiding door het jaar
 - Minder maatschappelijke kosten en ruimtebeslag wind
 - Windenergie is goedkoper

Landschap

- Hoe gaan we om met het landschap ?

Volgorde:

- Daken, constructies, infrastructuur
- Onbenutte ruimtes: geluidswallen, defensieterreinen, stads en dorpsranden, wateroppervlak
- Landbouwgrond en natuur

Uitgesloten:

- Beekdalen
- Bossen (jong en oud)
- Natuurgebieden (Natura2000, Natuur Netwerk Brabant)

Overwegingen:

- Clusteren of verspreiden ?
- Combineren van opgaven: transitie landbouw, klimaatadaptatie, nieuwe natuur
- Meervoudig ruimtegebruik

Koppelkansen

Er zijn verschillende ruimte vragende opgaven:

- Infrastructuur
- Woon- en werkgebieden
- Landbouwtransitie
- Klimaatadaptatie: droogtebestrijding en waterberging
- Natuurherstel- en ontwikkeling

Aandachtspunten:

- Benutten van koppelkansen vraagt om flexibiliteit van alle belanghebbenden
- Clusteren van grootschalige opwek kan leiden tot minder koppelkansen

Maatschappelijke acceptatie

Constatering: oorzaak en gevolg van klimaatverandering staan ver van elkaar !

Uit consultaties is o.a. naar voren gekomen:

- Overheden moeten duidelijke kaders stellen voor burgerinitiatieven en bedrijfsleven
- Duidelijkheid geven in verantwoordelijkheden
- Sterk inzetten op informeren en bewustwording van inwoners; opzetten van een onafhankelijk loket
- Redelijke en transparantie verdeling van lusten en lasten tussen stad en platteland en bedrijven en inwoners
- Ga uit van de kracht van onderop; laat overheden lokale initiatieven stevig faciliteren

Maatschappelijke kosten en baten

Harde en zachte kosten en baten in algemene zin

Harde en zachte kosten en baten m.b.t. locaties

Harde en zachte kosten en baten in algemene zin

- Kosten voor het aanpassen van de woningen
- Kosten voor aanpassing energie-infrastructuur
- Verdwijnen van bepaalde beroepen
- Aanjagen van innovatie, nieuw ondernemerschap en exportkansen

- Forse economische impuls door investering van de 'energie' euro's lokaal en regionaal
- Besparing op kosten van klimaatverandering
- Verbetering van luchtkwaliteit
- Lokale besteding van opbrengst wind en zon projecten
- Onafhankelijkheid van buitenlandse regimes

Maatschappelijke kosten en baten

Harde en zachte kosten en baten in algemene zin

Harde en zachte kosten en baten m.b.t. locaties

Harde en zachte kosten m.b.t. locaties

- Uitbreiding of nieuwbouw netwerkstations
- Verzwaring of nieuwe netwerk kabels

Aansluiten van windturbines is goedkoper dan zonneparken (per energie-eenheid)

Windenergie is goedkoper dan van zonneparken

Combineren van wind en zon is voordeliger dan gespreide wind en zon

Afwegingskader

Handvat voor lokaal beleid

- Potentie
- Landschap
- Koppelkansen
- Maatschappelijke acceptatie
- Maatschappelijke kosten en baten

Wat weegt het zwaarst ?

We willen dit bij u inventariseren aan de hand van een aantal stellingen en vragen die u binnenkort worden toegezonden.

U krijgt per fractie de vragen en stellingen per e-mail met het verzoek deze als fractie te beantwoorden. Via de Mailchimp krijgen wij de resultaten binnen.

De uitkomsten zullen wij gebruiken bij het formuleren van het lokaal beleid mbt grootschalige energieopwekking zon en wind

Toelichting op uitgangspunten en afwegingsinstrumentarium RES

Vragen?

Concept bod en dan.....

Verantwoordelijkheid om:

- Jaarlijks tenminste 1% energie te besparen
- Duurzame energie op te wekken

Concept bod en dan.....

Wat gaan we (= Uden én Landerd) doen

- Campagne Stimulering Energiebesparing
- Zon op dak
 - Particuliere woningen, organisaties voor eigen gebruik (= energiebesparing)
 - Grote daken (= grootschalige opwekking)
- Ontwikkelen visie grootschalige opwekking op land
- Opstellen van een warmte transitie visie

Visie grootschalige opwekking

- Inrichten van een proces om te komen tot...
- Wat is nodig?
 - Onze opgave – concept bod RES
 - Input vanuit de fracties – vragenlijst
 - Input vanuit inwoners/bedrijven – bewonersavonden
 - Commitment en acceptatie
- Waar moeten we rekening mee houden
 - Ruimtelijke inpassing
 - Participatie
 - Aansluitmogelijkheden Enexis

Visie grootschalige opwekking

- Resultaat – visie met o.a.
 - Kansenkaarten
 - Zoekgebieden zon en wind
 - Afwegingskaders
 - Landschappelijke inpassing
 - Maatschappelijke inpassing
 - Werkproces bij realisatie
 - Planning

Wanneer.....

- Campagne Energiebesparing: 2020 - 2021
- Zon op dak: 2020 – 2025
- Visie grootschalige opwekking: Q3 2020
- Warmte Transitie Visie: 2020 – 2021

- Aangepaste RES-planning
 - Oorspronkelijk planning verschuift 3-4 maanden
 - Concept bod: 1 juni 2020 → 1 oktober 2020
 - Definitief bod: 1 maart 2021 → 1 juli 2021

Vervolg in Landerd en Uden

Vragen?

Afsluiting

Samenvatting

Vragen?